

Український Вільний Університет - історія і сучасність

Презентацію підготувала
Студентка IV курсу
Групи 2333-1р
Петрова М.О.

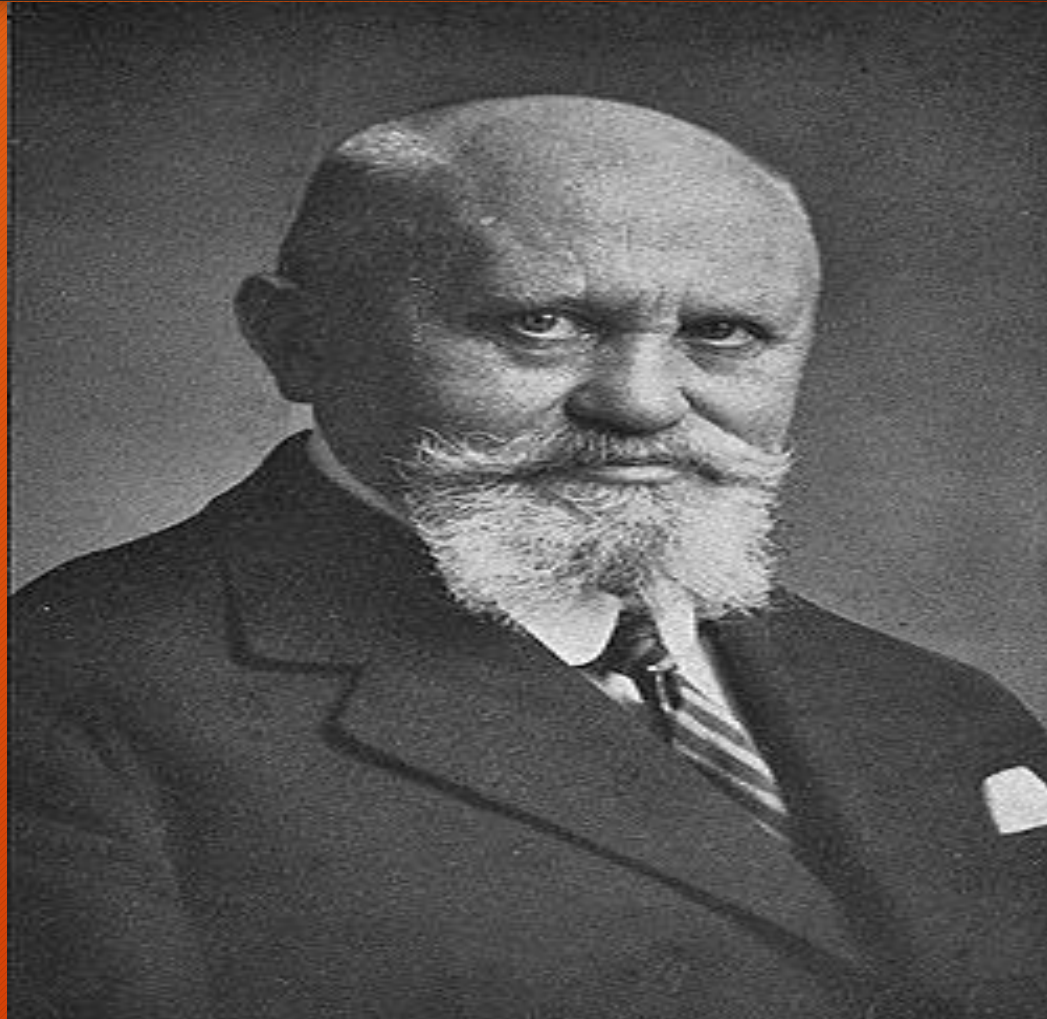
Український Вільний Університет (Ukrainische Freie Universität) - унікальна установа в історії вищих навчальних закладів світу. Заснований 1921 року, УВУ є не тільки одним із найстаріших приватних навчальних закладів Німеччини, але єдиним у світі вищим навчальним закладом поза межами України з українською мовою навчання

Історія створення Українського Вільного Університету

- Вже кінцем 1919 року у зв'язку з закриттям Львівського університету польською владою, українські професори, які опинились за кордоном, займалися потребою заснування університету для українського студентства, усвідомлюючи потребу згуртування українських наукових сил за кордоном і необхідності зорганізувати університетську науку для української академічної молоді в рідній мові.
- У Відні існувало Товариство українських журналістів та письменників. Саме воно подало ініціативу організувати такі курси. Член Товариства, колишній декан Львівського університету, відомий лінгвіст професор Олександр Колесса, перший подав думку про заснування Українського університету. Цю ідею було схвалено 17 січня 1921 року в приміщенні „Союзу архітекторів”, це дата і місце зародження УВУ.

Олександр Михайлович Колесса
(1867 - 1945)

Була організована Рада, до якої вступили професори: Олександр Колесса, Станіслав Дністрянский, Іван Галицький, Володимир Старосольський, і два представники від Товариства журналістів та письменників: це були Олександр Олесь та Володимир Кушнір.

Професорський збір УВУ із Ректором О. Колесою. Прага 1926 р.

Professorial staff of the UFU in Prague 1926.

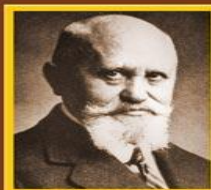
Ректори Українського Вільного Університету

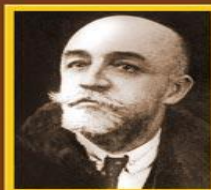
РЕКТОРИ Українського
Вільного Університету

1921-2013

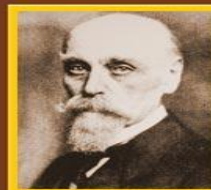
RECTORS of the Ukrainian
Free University

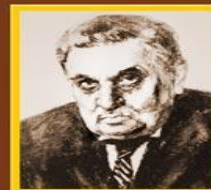
ОЛЕКСАНДЕР КОЛЕССА
ALEXANDER KOLESSA
1921-22, 1925-28, 1935-37, 1943-44

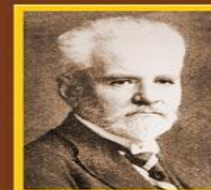
СТАНІСЛАВ ДНІСТРІАНСЬКИЙ
STANISLAV DNISTRIANSKYI
1922-1923

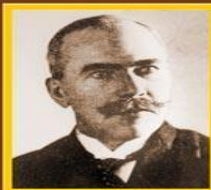
ІВАН ГОРБАЧЕВСЬКИЙ
IVAN HORBACHEVSKYI
1923-1924, 1931-1935

ТЕОДОР ШЕРБИНА
THEODORE A. SCHERBYNA
1924-1925

ДМИТРО АНТОНОВИЧ
DMYTRO ANTONOVYCH
1929-1930, 1937-1938

АНДРІЙ ЯКОВЛІВ
ANDREW YAKOVLIV
1930-1931, 1944-1945

ОЛЕКСАНДЕР МИЦЬОК
ALEXANDER MYTSIUK
1938-1939, 1940-1941

ІВАН БОРКОВСЬКИЙ
IVAN BORKOVSKYI
1939-1940, 1941-1943

МОНС. АВГУСТИН ВОЛОШИН
MSGR. AUGUSTINE VOLOSHYN
1945

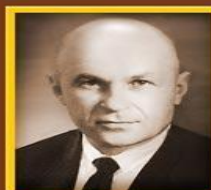
ВАДИМ ШЕРБАКІВСЬКИЙ
VADYM SHCHERBAKIVSKYI
1945-1947

ІВАН МІРЧУК
IVAN MIRCHUK
1947-1948, 1950-1955, 1958-1961

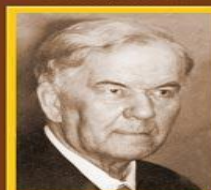
ЮРІЙ ПАНЕЙКО
YURIY PANEJKO
1948-1950, 1961-1962

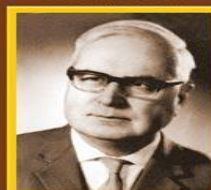
МИКОЛА ВАСИЛІВ
NICHOLAS VASYLIV
1955-1958

ОЛЕКСАНДЕР КУЛЬЧИЦЬКИЙ
ALEXANDER KULCHYTSKYI
1962-1964

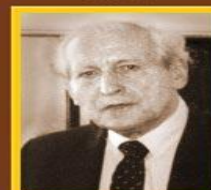
ВАСИЛЬ ОРЕЛЕЦЬКИЙ
VASYL ORELETSKYI
1964-1965, 1966-1968

ЮРІЙ БОЙКО-БЛОХИН
YURIY BOJKO-BLOKHYN
1965-1966

ВОЛОДИМИР ЯНІВ
VOLODYMYR JANIW
1968-1986

БОГДАН Т. ЦЮЦЮРА
BOHDAN T. CIUCIURA
1986-1992

ПЕТРО ГОЙ
PETRO GOY
1992-1993

РОМАН ДРАЗНІОВСЬКИЙ
ROMAN DRAZNIOWSKYI
1993-1995

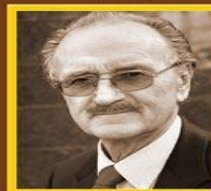
МИРОСЛАВ ЛАБУНЬКА
MIROSLAW LABUNKA
1995-1998

ЛЕОНІД РУДНИЦЬКИЙ
LEONID RUDNYTSKYI
1998-2003

АЛЬБЕРТ КІПА
ALBERT KIPA
2004-2007

ІВАН МИГУЛ
IVAN MYNUL
2008-2011

ЯРОСЛАВА МЕЛЬНИК
YAROSLAVA MELNYK
2012-

Університет з самого початку поділявся на два факультети: філософський та правничий. Професорами були:

на філософському факультеті

- Дмитро Антонович, відомий знавець українського мистецтва, Іван Горбачевський — хімік світового рівня, Дмитро Дорошенко, відомий історик України, Олександр Колесса, Степан Рудницький, відомий географ України, Степан Смаль-Стоцький — філолог, один з перших академіків Української Академії Наук у Києві.

На правничому факультеті були:

- Станіслав Дністрянський, відомий знавець міжнародного права, кандидат в депутати до Віденського парламенту; Ростислав Лащенко - історик українського права, Михайло Лозинський, Олександр Одарченко - економіст, професор Варшавського університету - Володимир Старосольський, теорія права, Сергій Шелухін - дослідник українського права, Федір Щербина - статистик, член-кореспондент Російської Академії Наук.

Український університет у Відні не міг розгортатися. Йому не вистачало матеріальної бази. Причин було багато. Перш за все Відень втрачав своє значення, як головний осередок української еміграції. У зв'язку з тим українські громадські установи, які взяли на себе матеріальне забезпечення університету, не могли виконати цих зобов'язань, бо самі занепадали, або ліквідувалися. Студентства було замало, і само воно було злиденне, щоб підтримували університет. Була потреба шукати іншого, більш сприятливого терену, до якого перенести університет.

У літку 1921 р. Український університет був перенесений до Праги. Двома декретами — міністра закордонних справ 16 вересня, та міністра освіти 5 жовтня 1921 р., ухвалено було його право азилу та перебування на території Чехословаччини. Він дістав матеріальне забезпечення, субсидії для студентів, право викладати лекції в залах Карлового університету в Празі. Тоді він дістав і назву "Українського Вільного Університету", складено було "статут", і встановлено право студентів та покладено було ті правні та матеріальні права, на основі яких він існував протягом подальших 24-х років

Емблема Українського Вільного Університету

УВУ здобув поважне місце в історії культури української еміграції не тільки, як висока школа, але й як науковий осередок. Завдяки допомозі УВУ, в Чехії засновуються інші високі школи:

Сільськогосподарська
Академія в Подєбрадах

Високий Педагогічний Інститут
ім. Драгоманова в Празі

Студія Пластичного мистецтва, під проводом професора Д. В. Антоновича.

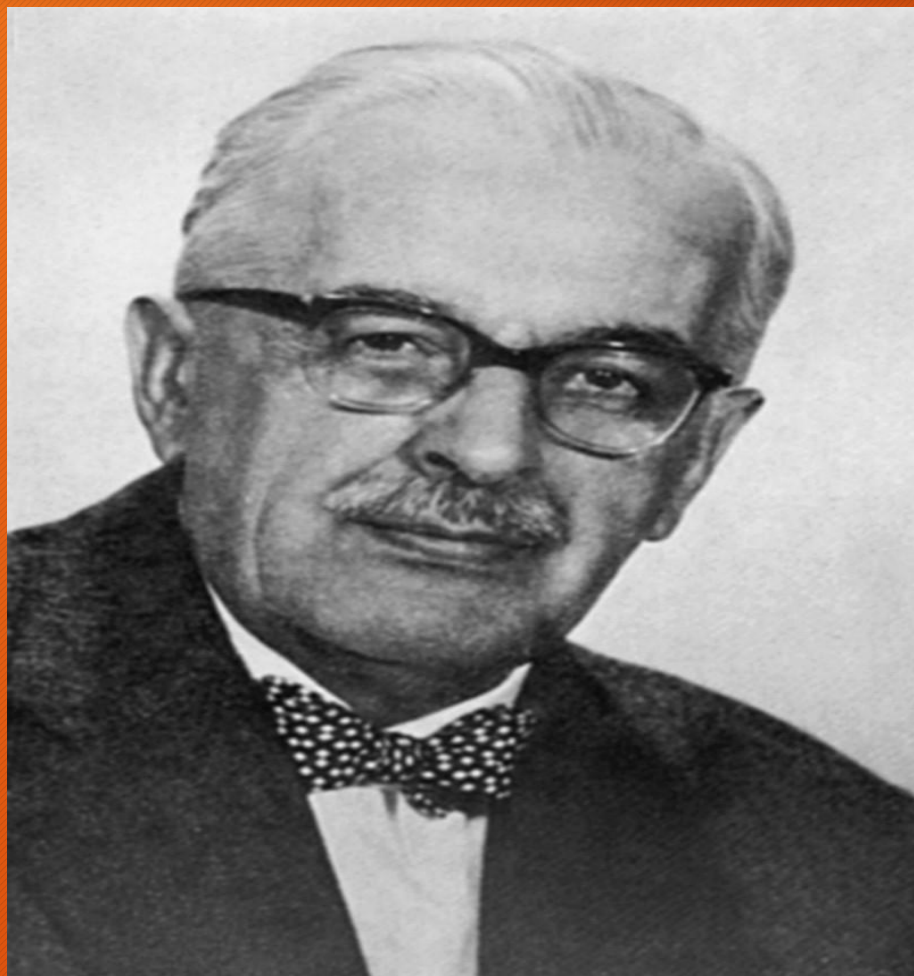
Велике значення для історії української культури мав музей
Визвольної Боротьби України, заснований УВУ у 1925 році.

З початком 1930-х рр. становище УВУ погіршало. Поліпшення відносин між Чехословацькою Республікою та ССРСР шкідливо відбилося на ставленні чеського уряду до українських емігрантів: зменшено було субсидії, закрито Високий Педагогічний Інститут, Господарську Академію в Подебрадах перетворено на С/Г Інститут (УТГІ). Але УВУ залишився недоторканим. У 1939 році Чехословаччину окупувало німецьке військо. УВУ був значно обмежений в правах і діяльності. До УВУ був призначений німецький куратор. Виклади відбувалися лише час від часу.

Наприкінці травня 1945 року невеличка група професорів УВУ виїхала з Праги. В ній були: В. М. Щербаківський, О. П. Оглоблин, П. К. Ковалів, С. М. Драгоманов, Н. Д. Полонська-Василенко, а також О. П. Косач-Кривинюк, сестра Лесі Українки і В. В. Міяковський. Після довгого й небезпечного переїзду, на початку червня 1945 року ця група доїхала до Баварії, але не було можливості дістатися до Авґзбурґу, де було призначено зустріч "біженців" з Праги. Ця університетська група доїхала тільки до Мюнхену, де зібралося вже чимало втікачів. Мюнхен був тоді цілком зруйнований. Але вони, не дбаючи про свою власну долю, вирішили поновити УВУ, серед руїн та згарищ Мюнхену. Головним ініціатором відновлення УВУ був професор В. М. Щербаківський, до нього приєдналися проф. І. Мірчук та інші професори УВУ.

І. Мірчук

О.П.Оглобін

В.М.Щербаківський

О.П. Косач-Кривенюк

В. М. Щербаківський.

Поволі матеріальні справи УВУ налагоджувалися. Американські організації - УНРРА та ІРО давали одноразові субсидії, українська організація кооператив "Єдність" щороку давала певні відсотки своїх прибутків. Баварський уряд, під проводом прем'єр-міністра д-ра Егарда давав теж невеликі, але регулярні дотації.

УВУ міг вже мінімально оплачувати працю професорів, давати субсидії студентам.

Проте, далі становище УВУ зазнало важких змін. Перша катастрофа була матеріальна: це була валютна реформа, яка позбавила УВУ тих невеликих заощаджень, які було зроблено. Критично, вона позбавила українські організації можливості допомагати УВУ субсидіями, бо вони самі опинилися в скрутному становищі.

Другою катастрофою УВУ була еміграція за океан, що з 1948 р. набула масового характеру. Виїздили професори, а головне — студенти, не закінчивши УВУ. Аудиторії спорожніли, але виклади не припинялися до кінця літнього семестру 1956 року.

Змінився характер викладів: аудиторні лекції замінили семінари з малими групами студентів та консультації з ними.

А втім виїзд студентів за океан ще не розривав зв'язків їх з УВУ, вони приїздили складати іспити, якими закінчували навчання, обірване передчасним виїздом з Німеччини.

Щоб забезпечити інтереси студентів, які опинилися поза Німеччиною, було організовано "Позаочний університет" в Сарселі, там же була організована Делегатура УВУ. Такі ж Делегатури були в ЗДА та пізніше в Канаді.

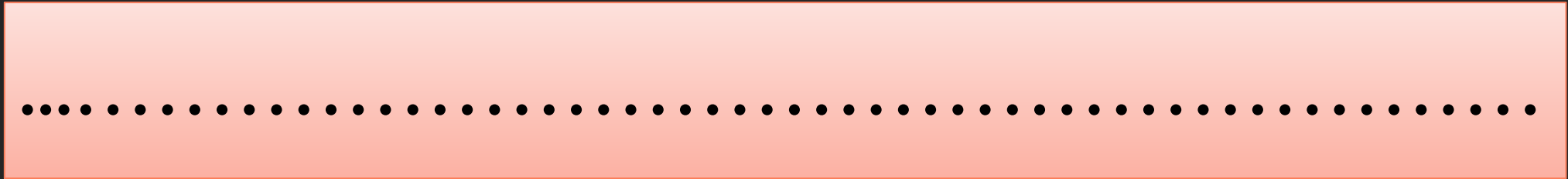
З 1965 року в житті УВУ настала нова й дуже важлива зміна. За ініціативою ректора, професора Ю. Бойка, одноголосною ухвалою Загальних Зборів професорів УВУ, було поновлено аудиторне навчання. Зважаючи на те, що евентуальні слухачі перебували поза Мюнхеном, а часто і за межами Європи, лекційний час був обмежений двома літніми місяцями, а програма викладів - двома старшими семестрами - докторськими. Спроба була дуже вдала. Щороку збільшується число фактичних слухачів, яке досягло в 1970р. максимальної цифри - 50 осіб. Збільшується число доцентів і докторів: в 1970р. на філософському факультеті дістало докторські ступені 12 осіб. Більша частина з них колись юнаками розпочинали університетські студії в УВУ, тепер, через 20-25 років повернулися до нього, часто маючи вже посади професорів-асистентів в університетах США та Канади.

Ю.Бойко

Сьогодні УВУ дає змогу студентам з України вивчати ті предмети, які в СРСР були заборонені, або спотворені до невпізнанності. Крім того, молодь з України має нагоду вивчати життя Заходу, користатися бібліотеками Заходу. Тут же в УВУ навчаються і студенти діаспори. Тому одна з найважливіших ролей Університету — бути науковим мостом між світом діаспори і сучасною Україною. Професорська Колегія і Сенат УВУ вірять, що 3-я фаза діяльності УВУ буде теж успішною.

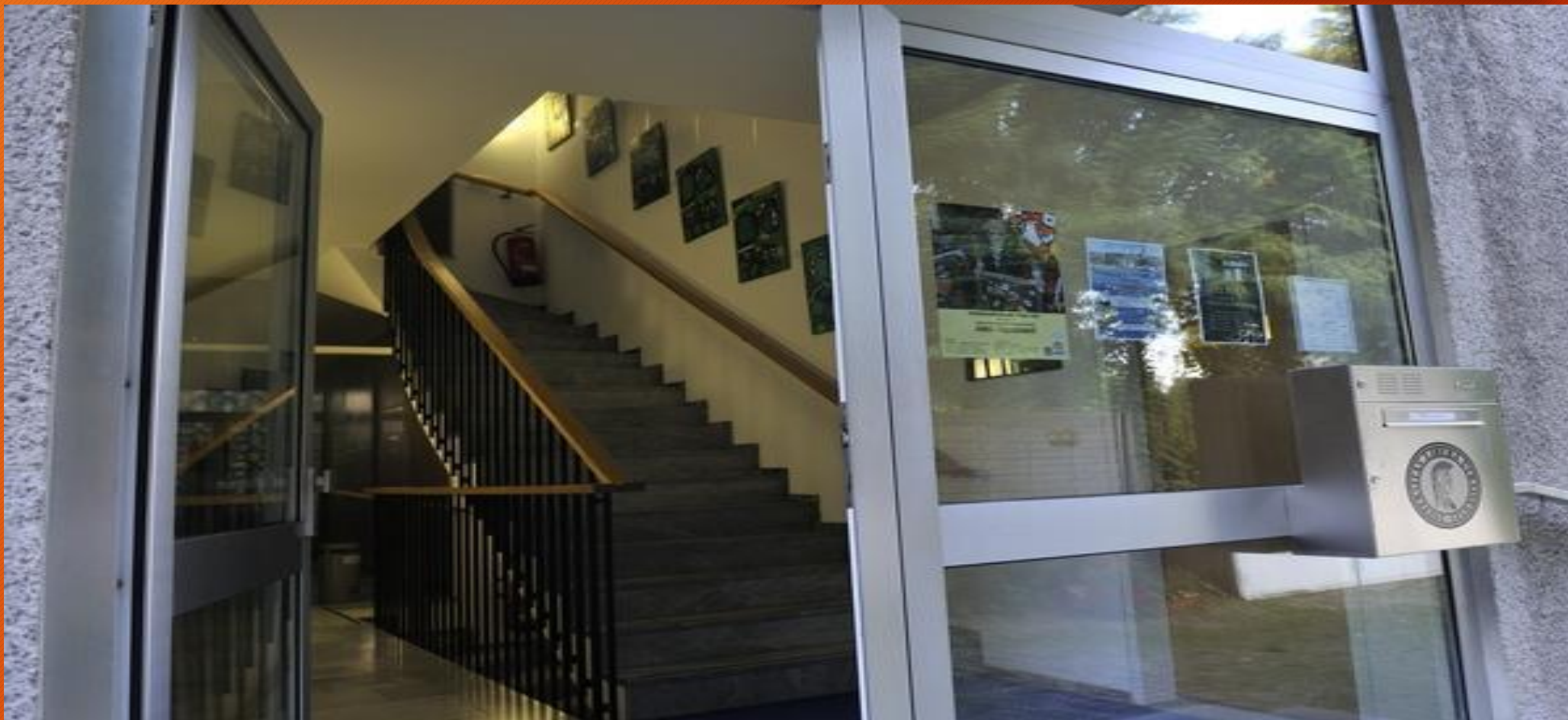
В зв'язку з фінансовими труднощами університет продав своє давнє приміщення на вул. Pienzenauerstr. 15 (в найдорожчому районі м. Мюнхена — Боґенгаузені) у 2008 році та здійснив купівлю скромнішого, але більш функціонального приміщення на вул. Barellistr. 9a (у районі Німфенбургґу), а також створив за рахунок залишку коштів власний фонд, відсотки з якого забезпечуватимуть подальшу діяльність УВУ.

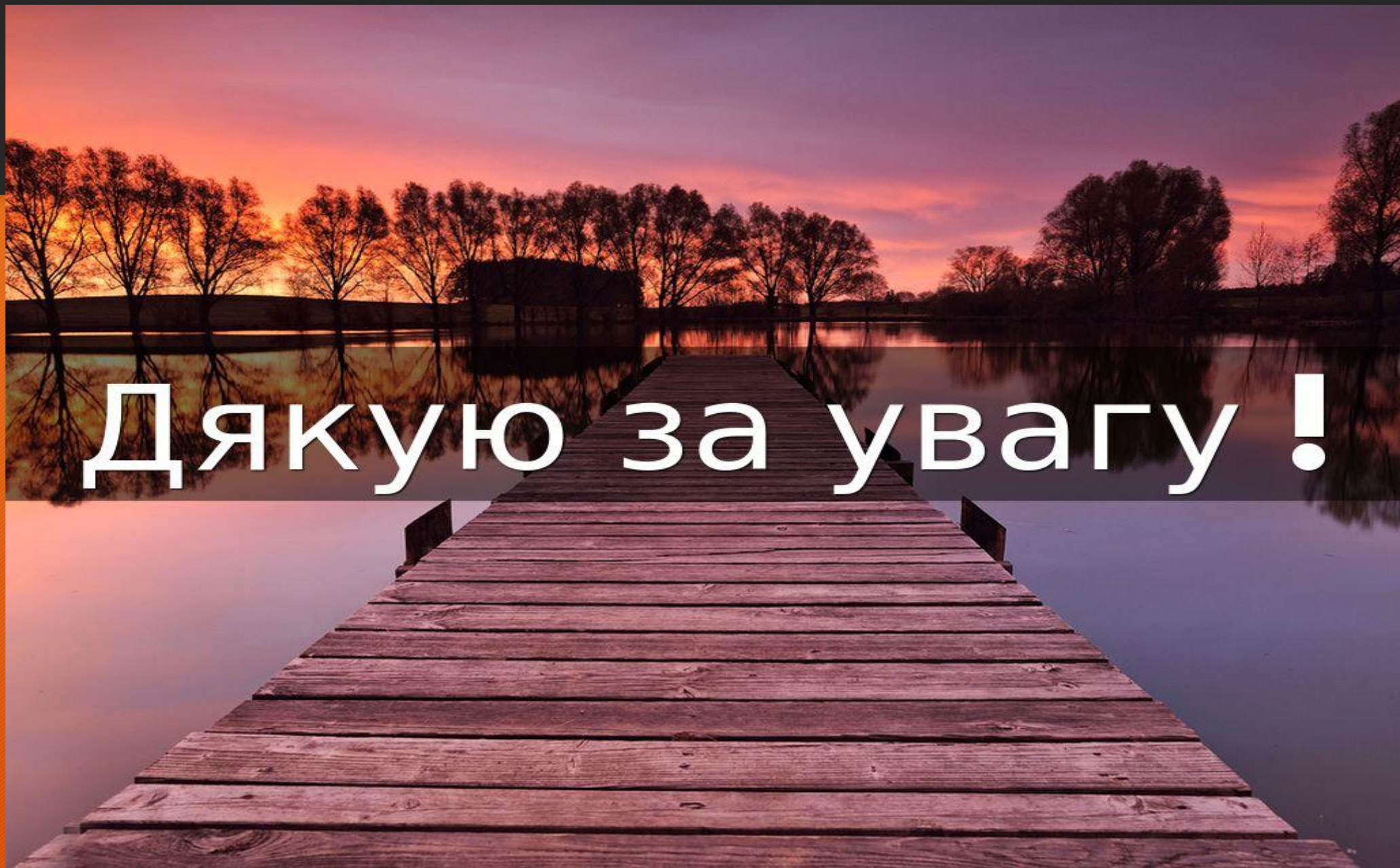
Відомі випускники

- Андієвська Емма, поетка, прозаїк, малярка
- Вікул Оксана Миколаївна, балерина
- Квіт Сергій Миронович, президент Києво-Могилянської академії, міністр освіти і науки України в уряді Арсенія Яценюка.
- Монолатій Іван, історик, доктор філософії УВУ, доктор габілітований наук гуманістичних, доктор політичних наук, професор Трикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника, професор Інституту міжнародних відносин Університету ім. Яна Кохановського у Кельцях (Польща)
- Набитович Ігор, літературознавець, доктор філософії УВУ, доктор філологічних наук, професор Університету ім. Марії Склодовської-Кюрі (Люблін, Польща)
- Срібняк Ігор, історик, доктор філософії УВУ, доктор історичних наук, професор Національного університету «Києво-Могилянська Академія»
- Хороб Степан, літературознавець, доктор габілітований УВУ, доктор філологічних наук, професор, директор Інституту філології Трикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника

Двері УВУ завжди відчинені для
відвідувачів

Дякую за увагу !

